

לה: תורה אור השלם

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

מסורת הש"ס

- (א) [מסופתה פ"ח],
- (ב) [מסופתה ס"ג], (ג) נכ"מ:
- פ"ח
- (ד) [מסופתה נכ"מ ס"ג],
- (ה) נכ"מ [מסופתה פ"ח],
- (ו) [מסופתה ס"ג], (ז) [מסופתה פ"ח],
- (ח) [מסופתה ס"ג], (ט) [מסופתה פ"ח],
- (י) [מסופתה ס"ג], (יא) [מסופתה פ"ח],
- (יב) [מסופתה ס"ג], (יג) [מסופתה פ"ח],
- (יד) [מסופתה ס"ג], (טו) [מסופתה פ"ח],
- (טז) [מסופתה ס"ג], (יז) [מסופתה פ"ח],
- (יח) [מסופתה ס"ג], (יט) [מסופתה פ"ח],
- (כ) [מסופתה ס"ג], (כ"א) [מסופתה פ"ח],
- (כ"ב) [מסופתה ס"ג], (כ"ג) [מסופתה פ"ח],
- (כ"ד) [מסופתה ס"ג], (כ"ה) [מסופתה פ"ח],
- (כ"ו) [מסופתה ס"ג], (כ"ז) [מסופתה פ"ח],
- (כ"ח) [מסופתה ס"ג], (כ"ט) [מסופתה פ"ח],
- (ל) [מסופתה ס"ג]

הנהגות הב"ח

(א) ג"מ שהקים משה בעבר הירדן בלחץ מלא:

מוקף רש"י

לרבות כענינים שבהוצאה לארץ, ופ"ט שם מפעם אומות וז"ל כ"א.

חוספות שאגין

לכבוד: מאן אמרין דאבות. מי הכסיף שהעבט ולא הולת את עקב מן השבי. ועוד מי פ"ח שנתייחס. ל"ה. כתיב כידון בדברי הימים ויבאו עד גורן כידון ויבשמואל כתיב גורן נכ"ו. בתחלה כשבא הארץ שם נעשה להם כידון ההורג שהורג את עוהו ולאחר שנתהוה שם ר' תרשים בבית עובד ארס נעשה להם כידון שחיב את ביתו בדמים ויבך: ואת עובד ארס. ושמעתי כ"ס רבי מנחם ב"ר חלבו גורן נכ"ו. הוא גורן ארונה היבטי. וא"כ הוא גורן [ה"ג] בתחלה כגון ולבסוף כידון על שם המהובש שחלחלו בניו ולבסוף חרוב ובידון לשון שבר וחרובן הוא כמו יראו עיניו כידון. פ"ח: וכחלה להם למטה למען אשר לא ילמדו אתכם וגו'. לעיל ט"ה [מכ"ב] כי החמים תהיינו ודבר זה תבנו למטה להודיע לך אומות היושבין חוץ מגבול' ארץ ישראל שלא נצטוו להחרימם אלא על אותם שבתינו הנבולים נצטוו להחרימם כדי שלא ילמדו אותנו המוקללין אבל אותן היושבין בתוצה לארץ אש חורין בתשובה נקבל אותם ושבתיהם אין מקבלין דמתבת יראה הם עושים ה"ג בחוסי' אם אתם חורין ככס אנו מקבלין אתכם. ל"ה: ה"ג ושבתו שביו לרבות כענינים שבהוצאה לארץ. ויקרא בחו"ל כתיב: כי תגא למלחמה מארץ לתוצה לארץ והכי בני כספרי כי תגא למלחמה במלחמת הרשות הכתוב מדבר על תגא טשטע כשתחלה על דעתך [לצאת]: ושבת

מאן אמרין דאימריי. מי הכסיף כשעבט ולא הולת את עמלק מן הסביה ועמה מי מסיף כשנתייחס (א) לנח מאלף: וכתיב שבעה פרים ושבעה אילים. בדברי הימים והכי רשיה דקרא ויהי עבדו האלהים את הלויט נושאי ארון ברית ה' ויחזו שבעה פרים ושבעה אילים: מילאם כל ארץ ישראל כמות. מוצמות דעל כל פסיעה מוצת: כפי כידון. בדברי הימים כתיב ויבאו עד גורן כידון וישלח עוהו וגו' ובשמואל כתיב גורן נכ"ו: כחלה. כשגא הארון שם נעשה להם כידון ההורג שהרג עוהו: ולבסוף. עובד שנשמה שם ששה משיבם כתיב ארס נעשה כן שהכין את ביתו דכתיב (שמואל ב' ז) ויבך ה' את עובד ארס (אשמו ושמה כלומיה) אשמו של עובד ארס ושמה כלומיה ילדו ה' ששה ששה ככס' אחד והיינו דכתיב פעלתי השמימי כי כרכו אלהים (ד"ה"א כ"ו) וכתיב א"כ ששים ושנים לעובד ארס. ושמעתי בשם ר' מנחם ב"ר חלבו גורן הוא ה"ג כחמילה נכ"ו ולבסוף כידון על שם המוצה שחילמו בניו וסופו חרב וידון לשון שבר וחרובן הוא כמו יראו עיניו כידון (א"ב כ"א): נמואל. סיפא דברייה' דלעיל הוא אלף משום דמנח' נה ועל דבר זה נעשה עוהו אפסקיה ככל הי: שפטמיד משפ בעברי הירדן בערכוס מואב. ומנח' דברייה' ש קאי בלחץ כענן קרי עבר המוצה עבר הירדן וכי קאי בערכוס מואב או בשאר המסעות קרי לחץ כענן עבר הירדן והוא עבר המערבי: בגולל. לחצר שכנו מואב כל המוצה דבר עייל קיפולטו שבתיהם לגולל וקצטוס ש"י כילד ככסו. על המוצה דבר עייל: היאך למדו אומות העולם. העמיקותים מורה ה"ל לא נטוו לכחזה כשנעשים לשון אלף לנח וללמדה כל הרעה שלא יתמחו ספ לאומים האומות לומר לא היה לנו מהיבן ללומדה: נועיין שלכן. סופרים שלהם והם קויין אומן נועיין: והשיאור. והעמיקוה לומר נטווה משפ ע"י העמקה: וכסבו מלמטה. גורן הדף למען אשר לא ילמדו עוד וידן לעיל מיייה כתיב כי החריס תחרימם. ודבר זה כתבו למטה להודיע לשבעה אומות היושבים חוץ מגבול ישראל שלא נטוו להחרימם אלא אותם שמתוך גבולם נטוו להחריס כדי שלא ילמדו אותנו מעשיהם המקולקלים אבל אתם היושבים חו"ל להם אשם חורין בתשובה נקבל אתכם ושבתיהם אין מקבלין דמתבת יראה הם עושים ה"ג בחוסי' אם אתם חורין ככס אנו מקבלין אתכם. ל"ה: ה"ג ושבתו שביו לרבות כענינים שבהוצאה לארץ. ויקרא בחו"ל כתיב: כי תגא למלחמה מארץ לתוצה לארץ והכי בני כספרי כי תגא למלחמה במלחמת הרשות הכתוב מדבר על תגא טשטע כשתחלה על דעתך [לצאת]: ושבת

שלושה מיני אבנים היו. ירושלמי ג' מיני אבנים הן אבני המלון ואבנים שהיוסו יושע תחת רגלי הכהני' ואיסטלויות שנתן להם משה אמר רבי יצחק פשוט לן ארבעה מיני אבנים הוה אמר ר' קימן בר זבדלא ויהוה און ונגמו און תימר אבנים שהקים יושע תחת כפות רגלי הכהנים משוקעות הן כמים און תימר איסטלויות שנתן להן משה כבר נכנסו עמיהן ללחץ אלף אש כן כמה אנו קיימין כבאבנים שהקים יושע להן על גב הירדן: כיצד כתבו ישראל את התורה. בתוספתא רבי יהודה אומר על גבי המוצה כמטה אלף כירושלמי מני על אבני המלון נכתבו דברי ר' יהודה ר' יוסי אמר על אבני מוצה נכתבו מאן דלמר על אבני המלון ככל יוס ויוס אומות העולם היו משלמין נועיין ומשלין את המורה שהיתה כמטה כשנעשים לשון מ"ד על אבני המוצה לא לשעה היו ונגמו וי"ע עובד הוא מעשה כסי נתן הקב"ה בינה ככל כל אומה ואומה והשילוח את המורה שהיתה כמטה נע' לשון מ"ד על אבני המלון נכתבו נחמה ונדת אומות נסיד אלף מאן דלמר על אבני המוצה [נכתבו מאן] אקוד כסיד בין כל און ואון: ועל דבר זה נתתם גזר דינם בצאר שחת. ואם תלמר תיפוק ליה דכשעת מתן מורה המורה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלו ו"ל דענשו זה גדול הוא שלאחר שהיתה כמטה כידס ולא רלו לגמור ומיחו מימה והאמר בפ"ק דמסכת ע"ז (דף כ') דעדיין יש להן פתחו פה שיאמרו כלום פיעת מעלנו הר נביית כישראל וכל זמן שיש להן פתחו פה און נתתם גזר דינם: לרבות כענינים שבהוצאה לארץ. תימה היאך קבלו לרוב שהרי הוא היתה כמטענים שנתנה כדליחא כספרי כפרשת נהעלותך ומה אש מי שהיתה מעט שנלמדו צו עמיה כל נשמה "נעל שקירבה עמנה כך קירבה המוקסן וארמנ קאי ואמריין נמי כמס' מגילה (דף י"ג) שנתגיירה ונסנה יהושע והכל משמע דכענינים שנתנה לדברי הכל שאין מקבלין אומן ושמה על פי הדיבור היה (וואמר לו שקודם שהתחילו המלחמה היו מקבלין שהרי כתיבת המורה על גבי האבנים היה קודם שהתחילו במלחמה ואפילו הכי לא היו מקבלין אלא היושבים חוץ לגבול ישראל כענין כמס' פ"ח (ו"א) הוה מנינו למימר דאש היו חורין אז בתשובה נעשה שכתבו את המורה אפילו כענינים שנתנה היו מקבלין ואפילו לר' יהודה ולמען אשר לא ילמדו אתכם לעשות קאי מני אשכנזה אומות והכי משמע נמי לשון הקסרי כפרשת שופטים ושופטים למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות [מלמד] שאם עושין תשובה אין נהרגין און לא ילמדו אתכם לעשות [מלמד] שאם משמע אותם שזה הקב"ה לא תמיה כל נשמה אין נהרגין ולא נאמר לא תמיה כל נשמה אלא לאחר שהתחיל יהושע במלחמה שהרי יהושע שילח שלש פרוצונמאות הרוצה להשלים לנחם יתם אלמא אותן שהיו רוצין להשלים לא היה הורגן (ו) וארין לומרן אותן שהיו רוצין להשלים קודם שהתחיל במלחמה ראשונה וקף רחב קיבנה עליה קודם שהתחילו במלחמה ולא נתלקו רבי יהודה ורבי שמעון אלא צאומן כענינים שחון לגבולים אש מקבליים אותם מחוסי' כמטענה מקבלין אותן אלא אכענינים שכתובה ללחץ ולאחר

- 1. וך באבני בית שמש כי ראו בארץ ה' וך בעם שבעים איש חמישים אלק אש וימאכלו העם כן הוה י' בעם מבה גדולה. שמואל א י' י' 2. ויהי כי יצטרו נשאי ארון י' ששה צעדים ויובח שור ומריא:
- 3. ויהי בעור האלהים את הלוים נשאי ארון ברי' י' ויובדו שבעה פרים ושבעה אילים. דברי הימים א טו כו 4. ויבאו עד גורן כידון וישלח עוהו את ידו לאתו את הארון כי שטמו בהקף: דברי הימים א י' ט 5. ויבאו עד גורן כידון וישלח עוהו אל ארון האלהים ויחזו בו כי שטמו בהקף. שמואל ב' י' 6. בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הוהת לאמר. דברים א' ה 7. ותכתב עליהם את כל דברי התורה. ויהי עוהו אשר תבא אל הארץ אשר י' אלהיך נתן לך ארץ נחמ' חלב ודבש כבארש דברי' אלהי אביהך לך.
- 8. ותכתב על האבנים את כל דברי התורה הוהת באר ויבטי. דברים כ"ח 9. ושמים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן תחת מנב רגלי הכהנים נשאי ארון הברית ויהי שם עד דיום הזה: יהושע ד' ט 10. ואת שתיים עשרה האבנים האלה אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגבול:
- 11. למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל תועבת אשר עשו לאלהיהם ויחזקתם לך אלהיהם: דברים כ"ח 12. והיו עמים משרתים אתכם כמשרתי כוש קויים כמשרתי כוש יעשהו לך יב כי תגא למלחמה: דברים כ"ח 13. על איבך ותמו' י' אלהיך בידך וישיהו כבי: ודברים כ"א